

GLOBALIZAREA, ECONOMIA DIGITALĂ ȘI IMPACTUL ASUPRA INTEGRĂRII CONTABILITĂȚII

dr. Horia Tudor ANDREICA¹,

Abstract:

Globalization is a complex process of universal order, transnational and transtemporal, which has strong connotations of economic, social, political, informational, cultural and technical integration is a dynamic phenomenon in a general approach applicable to all areas of human activity..

Key words : *digital economy, integration , accounting, leap –frogging*

Globalizarea este un fenomen de durată necunoscută, proces complex, de esență integratoare, desfășurat între persoane, națiuni, STN-uri, guverne, organisme cu acțiune mondială(ONU, OECD, OMC, UNESCO, OMS, UNCTAD, OACI, ONUDI, FMI, Banca Mondială etc.) și zone economico-geografice prin imprimarea unui climat, efecte și tendințe economico-financiar-monetare, toate sub influența evoluțiilor din domeniul IT&C, axate pe facilitățile Internet, Intranet, Extranet și RC.

Globalizarea induce concepte noi, cum sunt ED, statul informațional, SISC, organizații virtuale, toate integrate dinamic și funcțional în ceea ce se presupune a fi ”global village”². Globalizarea impune concepte și acțiuni negative, dintre care menționăm fenomenele ”digital divide”, ”digital inequality”, ”ethnic divide” etc.

Toate aceste schimbări conduc la dezvoltarea industriei electronice, IT&C, activități și structuri virtuale(cum pot fi biroul, echipa, organizația, munca, plus afaceri virtuale. Apar și se dezvoltă rapid e-activitățile(dintre care amintim e-commerce, e-banking, e-education etc.). În perspectivă se distinge diviziunea ”leap-frogging” și invazia rețelelor ”next generation”.

Globalizarea este o modificare socială fundamentală, care determină dinamica multor tehnologii noi din domeniul IT&C, plus o interconexiune transculturală maximă, prin care sunt dinamizate schimburile complexe dintre statele lumii, ceea ce conduce la axioma conform căreia globalizarea este o megatendință cu magnitudine maximă și factor generator al SISC.

Apare tendința prin care STN-urile acționează ca organizații globale integrate, plus formarea unor zone de comerț liber. În aceste noi condiții capitalul, managementul, tehnologia și informatica au un progres mondial remarcabil, cu repercusiuni la nivelele regional, zonal și național.

Globalizarea are în principiu, următoarele caracteristici:

- are efecte directe, universale și zonale, asupra sistemelor politice mondiale, continentale, regionale, naționale, plus asupra dezvoltării și nivelului de trai al societăților de pe mapamond, inclusiv asupra mediului ambiant³;
- determină antrenarea unor factori integratori cum ar fi sistemul financiar-monetar globalizat, fluxurile externe de capitaluri pe termen lung și scurt, comerțul internațional etc.), dar și instituirea unui sistem de contabilitate internațional axată pe standarde de rapoarte financiare unitare și obligatorii.

Fenomenul globalizării induce mutații calitative, cum sunt: perspectiva internaționalizării accentuate a producției, pe bază de delocalizare, externalizare și subcontractare(outsourcing). Politica publică este influențată de actori nestatali, cum ar fi organizațiile nonguvernamentale(ONG). Sunt înregistrate mutații esențiale la nivelele rolului și funcțiilor

¹ Lector universitar, Academia Comercială, Satu Mare, horiatudor.andreica@gmail.com

² Concept lansat de Marshall McLuhan.

³ What is Globalization? în www.globalization101.org

statului-națiune, care va include structuri supraguvernamentale/ interguvernamentale sau axate pe structuri de subguvernare. Astfel, structurile ierarhice/verticale de guvernare sunt înlocuite de structurile reticulare și de conceptul de stat informațional.

Sistemul globalizat induce tensiuni specifice și probleme globale, rezolvabile prin soluții globale, determinate de implicarea actorilor globali.

Globalizarea impune o matrice nouă de forțe pe plan internațional, simultan cu extinderea democrației și practica drepturilor omului.

Globalizarea determină investiții de capital rapide și susținute în industria electronică dominată de companiile multinaționale, prin conferirea unui caracter global. Sunt dezvoltate și implementate următoarele tendințe:

- modele spațiale promovate de SUA și Japonia;
- migrarea etapelor de producție sofisticate privind fabricarea și testarea produselor spre anumite țări dezvoltate/în dezvoltare;
- investiții japoneze în regiuni europene periferice;
- relocalizarea activităților simple de asamblare către un al doilea val de producători, paralel cu implantarea de filiale în SUA și Europa de Vest de către firmele de electronică sud-coreene și taiwaneze;
- realizarea unor etape de producție în anumite țări în dezvoltare.

Organizarea globală a producției industriei electronice este implementată pe baza sintagmei "uzina globală"⁴, datorită modului în care firmele transnaționale dezvoltă nuclee de investiții, producție, distribuție și transferul capitalurilor și dividendelor.

Conceptul privind globalizarea este asociat unui fenomen mondial controversat, deși este un demers dinamic al economiei mondiale. Fenomenul globalizării este un proces integrator de politici și practici manageriale, prin care civilizații concurente, construite în mod uzual și chiar natural, pe ideea de adversitate, devin compatibile din punct de vedere funcțional. Avantajul fundamental al globalizării constă în capacitatea acesteia de a genera modele și direcții pertinente pentru rezolvarea problemelor globale.

Acțiunile declanșate de globalizare sunt reprezentate de integrarea puternică a statelor, popoarelor și organismelor internaționale, de natură să se asigure desființarea barierelor artificiale transfrontaliere pentru capitaluri, cunoștințe, tehnologii, bunuri, servicii și persoane, inclusiv minimizarea costurilor de transport, asigurarea comunicațiilor mondiale prin utilizarea facilităților sistemului Internet

Schimbările impuse de globalizare vor determina realizarea ED și implementarea unei noi societăți a cunoașterii, denumită Societatea Informațională-Societatea Cunoașterii(SISC).

Globalizarea incumbă o viziune locală văzută pe o perspectivă mondială, motivație însoțită în mod coerent și logic de apariția unor instituții naționale și internaționale noi, compatibile cu fenomenul cooperării transfrontaliere⁵. Acest fenomen este propulsat cel mai puternic de către STN, care realizează circulația rapidă a capitalurilor, tehnologiilor și produselor; STN-urile sunt secondate de instituțiile internaționale(ONU, OIM, OMS, FMI, Banca Mondială, OMC, FMI, etc.), în timp ce alte instituții internaționale vor juca un rol secundar, de multe ori la nivel regional.

Obiectivul fundamental al globalizării este realizarea unei structuri optimale, pentru o societate globală, axată pe construcții multidimensionale, diversitate și inovație socială. Globalizarea asigură difuzia prosperității rețetelor dezvoltării optimale globale, continentale, regionale și naționale precum și compatibilitatea concurenței individuale cu cea privind bunăstarea, coeziunea socială și progresul general⁶.

⁴ Economic Bulletin for Europe, CEE-ONU, 1994-2005.

⁵ Bhagwati, Jagdish, N., In Defense of globalization, Oxford University Press, 2004

⁶ Dinu, Marin, Economie Contemporană, Ce este globalizarea?, Editura Economică, București, 2000

Rezultă că putem evidenția comprimarea distanțelor prin utilizarea noilor tehnologii informaționale, interconectarea spațiilor naționale, regionale și continentale simultan cu creșterea dependențelor și corelațiilor reciproce dintre entitățile de orice tip de pe arena mondială, globalizarea maximă a producției și distribuției la nivel mondial, prin intermediul STN precum și integrarea piețelor de capital, financiare și de forță de muncă.

Conceptul de globalizare induce complexitate, date fiind rațiunile subdiacente de natură politică, economică, socioculturală și informațională. "Globalizarea reprezintă procesul prin care distanța geografică devine un factor tot mai puțin important în stabilirea și dezvoltarea relațiilor transfrontaliere, de natură economică, politică, socioculturală și informațională. Rețelele de relații și dependențele, dobândesc un potențial tot mai mare de a deveni internaționale și mondiale". Emanuel Richter, este de părere "globalizarea este o rețea globală de natură să permită convergența unor comunități de pe planetă, în trecut izolate și dispersate, într-o dependență mutuală și unitate compatibilă cu sintagma "o singură lume".

Definiția frecventă este: "Globalizarea reprezintă procesul prin care distanța geografică devine un factor tot mai puțin important în stabilirea și dezvoltarea relațiilor transfrontaliere de natură economică, politică și socioculturală. Rețelele de relații și dependențele dobândesc un potențial tot mai mare de a deveni internaționale și mondiale".

Definițiile privind conceptul de globalizare conțin în general, elemente obiective și subiective, mai ales prin faptul că semantica noțiunii "geografie" devine irelevantă în condițiile expansiunii și exploziei IT&C, strategiilor, politicilor și managementului actorilor economici, la nivel național și internațional.

Globalizarea are patru cauze fundamentale: politice, economice, tehnologice, informaționale, elemente care au declanșat un proces complex, mondial, prin care distanțele geografice nu mai sunt un factor primordial. Stabilirea, menținerea conexiunilor și relațiilor transfrontaliere, de natură economică, politică și socioculturală internațională, sunt asimilate termenului de globalizare. În secolul XXI, rețelele, relațiile și interdependențele interumane, au devenit virtual mondiale.

Trăsăturile globalizării sunt internaționalizarea producției și statului, o nouă diviziune internațională a muncii, un nou mediu competitiv generator de procese globale, noi mișcări migratoare sud-nord și transformarea statului național în "statul agenție" al lumii globalizate⁷. Globalizarea economiei mondiale este procesul dinamic al creșterii interconexiunilor și interdependențelor dintre statele lumii, prin extinderea la scară globală a relațiilor transnaționale tot mai profunde, variate și complexe, totalității sferelor vieții sociale, politice, economice, culturale și informaționale, cu implicații profunde sub raportul transformării problemelor naționale în globale, abordării și soluționării globale, în antiteză cu cele naționale; în consecință, apar și se dezvoltă relații complexe, mondiale, fără logică și relevanță națională, dar cu nuanță transfrontalieră, de natură economică, politică, socioculturală și informațională, astfel încât, are loc intensificarea relațiilor sociale la nivel mondial, prin care toate procesele ce influențează sau vor influența popoarele lumii, vor fi incorporate într-o societate mondială unică, societatea globală. În acest context, globalizarea este axată pe relațiile prin care procesele sociale devin relativ independente de factorii geografic și național, dar dependente de factorii timp și informațional, în speranța realizării unei dezvoltări umane desfășurate într-un context mondial.

Globalizarea este o realitate a Mileniului III, strategie optimală pentru țările preocupate și capabile să abordeze rațional viitorul, într-un context mondial, interferență dinamică și performantă cu realitatea globală.

Globalizarea este o noțiune asociată conceptual și funcțional, cu abordarea, utilizarea, implementarea și definirea tendințelor unor alte noțiuni ale lumii moderne: politică, macroeconomie, macrofinanțe, comunicații, organisme, instituții, ecologie, informații-date-

⁷ Strange, Susan, Retragerea statului. Difuziunea puterii în economia mondială, Editura TREI, București, 2002

cunoștințe, Internet, corporații, IT&C, educație, legi, stil de viață, conflicte, strategii, conferințe, societate civilă, tehnologie, știință, produse, servicii, migrație, evenimente, abordări, riscuri, provocări, tendințe etc. Globalizarea este generată de câteva cauze fundamentale de natură politică, economică, tehnologică și informațională; acestea au avut rolul declanșării unor procese mondiale complexe prin intermediul cărora factorul geografic a devenit secundar, factorul național s-a transformat în factor subiectiv și irelevant, statele au devenit entități componente ale lumii globalizate, în timp ce factorul timp este primordial prin implementarea generalizată a fenomenelor generate de IT&C, în cadrul cărora sistemul Internet este considerat cheia viitorului informațional mondial⁸.

Economia Digitală, semantica, conexiuni și caracteristici fundamentale

Economia digitală realizează tranzacții virtuale prin activarea unor medii noi de afaceri, care presupun factori de substanță virtuală, dintre care menționăm: inovația tehnologică în domeniul comunicațiilor, tehnologia informațională, triada date-informații-cunoștințe, inteligența artificială, informația digitală, utilizarea masivă a sistemului Internet și a sistemelor complementare, de tip Intranet-Extranet, servicii și activități informatice dedicate (e-commerce, e-banking, e-government, Internet-shopping, e-education, e-banking, servicii bancare speciale-Intranet-Internet banking), noi forme de muncă (telenaveta, biroul virtual, telelucrul etc.), e-activități (comunitate virtuală, telecentre, cybermarketing, teleEducație, teleShopping, teleMedicină), tranzacții on-line, produse software-firmware, produse-program informatice generalizabile precum și concepte specifice teoriei și practicii IT&C(RC, BD de diferite tipuri etc.).

Economia digitală conține diferite tipuri de SI integrate la diferite nivele (firmă, local, județean, departamental, național, continental, mondial), dintre care cele semnificative sunt rețele naționale de servicii informatizate, e-Conference, "Cyber Centers", fonduri de date și biblioteci digitale, servicii informatice de diseminare a informației, centre de acces multimedia, modernizarea proceselor de management, facturare prin tehnologia Web, sisteme integrate de administrație publică locală prin tehnologii informatice, sisteme dedicate serviciilor vamale, sistem privind forța de muncă, sistem de achiziții publice electronice, SI de referendum electronic etc.⁹. Putem adăuga dezvoltarea și utilizarea SI integrate, în cadrul cărora un loc important îl ocupă Sistemele Informatice Contabile Integrate (SICI). Acestea îndeplinesc rolul implementării funcției Financiar-Contabilitate, în interacțiune dinamicofuncțională cu celelalte funcții, cum sunt Cercetare-Dezvoltare-Inovare, Producție-Cooperare-Specializare-Servicii, Marketing-Aprovizionare-Desfacere și Resurse Umane.

"Economia Digitală" permite instituirea unui nou model de afaceri și activități electronice de tipul "e-", dintre care menționăm e-Business, e-Commerce, e-Banking, e-Learning etc. au fost deja dezvoltate variante de e-afaceri tranzacționale denumite (Business-to-Business(B2B), Business-to-Customer(B2C), Business-to-Employee(B2E), Business-to-Government(B2G).

ED impune apelul la factori intensivi pentru că presupune antrenarea unui volum mare de activitate de cercetare-concepție, de un înalt profesionalism, ceea ce conduce la asigurarea unei valori adăugate maximale.

Efectele economice induse de ED sunt, în principiu, multiple: creșterea vitezei producerii și schimbării fenomenelor și proceselor economice, productivității muncii, minimizarea consumului de resurse materiale, simultan cu creșterea spiritului novator-întreprinzător, sporirea valorii adăugate¹⁰. Principiul de bază specific ED induce accentuarea

⁸ A Treatise on Internet Security, elaborat de RBC Capital Markets, 2004

⁹ Nica, Dan, Guvern, Cetățean, Societate informațională, Editura SEMNE, 2001

¹⁰ Dumitrescu Sterian, Economie Mondială, Editura Economică, 1999

manifestării principiilor general valabile ale dezvoltării economiei: accesibilitate (accessibility), disponibilitate (availability), convingere (awareness), adecvare (appropriateness) și existența resurselor umane (affordability).

ED are caracter cooperant, anticipativ și interactiv, particularități asigurate prin interfețe informatice amplasate logic între cerere-ofertă, în contextul spațiu-timp.

Impactul asupra integrării Contabilității în Societatea Informațională-Societatea Cunoașterii.

Integrarea Contabilității presupune acțiunea concertată prin care are loc optimizarea proceselor specifice din zonele soluțiilor de interconectivitate, comunicațiilor, datelor, prelucrărilor și practicilor manageriale.

Pentru realizarea scopului de reflectare fidelă și cu acuratețe a informațiilor privind gestiunea patrimoniului, variabilitatea fenomenelor și tranzacțiilor financiare prin situațiile financiare și raportările fiscale, dar și pentru asigurarea realității și fidelității datelor financiar contabile raportate de către agenții economici, **contabilitatea a devenit o știință normată**. De asemenea, prin uniformizare și standardizare, în mod așteptat, **contabilitatea a devenit globală prin trecerea la normare, IFRS și XBRL, ceea ce permite comparabilitatea indicatorilor financiar-contabili prin folosirea unor taxonomii generale**.

Impactul și tendința fundamentală constă în proiectarea, utilizarea și dezvoltarea unor **PPG**¹¹. Astfel, putem vorbi de PPG inteligente/semiinteligente, PPG distribuit-geografice, PPG multisocietate, multiTVA, multidocument, multiBază de Date, multiraport, multiVideo Formate de Intrare, multicompartiment, multi perioadă de gestiune contabilă, multiprelucrare cu specific contabil, etc. Mai mult, sunt operaționale PPG pentru sediul central și subunități sau PPG care asigură interfața dintre bugete și contabilitate.

Putem vorbi de AI¹² care permit conexiunea integrată și integrală cu standardul XBRL, prin care se asigură urmărirea, comparabilitatea, unitatea, și/sau paralelismul fluxurilor financiare, materiale, informaționale, informatice, manageriale, umane și organizaționale în context virtual, în expresie multicurrency, dat fiind faptul că fluxurile declanșate între companiile cu specific virtual de tip business-to-business care acționează prin intermediul rețelelor de afaceri, reprezintă medii optime pentru facilitățile XBRL.

Aducem în atenție AI pentru integrarea aplicațiilor la nivel de companie: EAI (Enterprise Application Integration), în care sistemele de contabilitate sunt incluse. În context, menționăm, realizarea accesibilității, vizibilității și consistenței informaționale a organizațiilor virtuale prin integrarea proceselor economice de producție, distribuție, contabilitate, financiar, personal, stocuri, service, mentenanță, logistică și gestiune de proiecte prin ERP(Enterprise Resource Planning).

Mai mult, au fost dezvoltate soluții integrate de business orientate către nevoile clientului prin CRM(Customer Relationship Management).

Sunt realizări și în sensul dezvoltării interfețelor specifice PPG de contabilitate utilizate pentru generarea rapoartelor contabile prin XBRL.

Din punct de vedere informatic, exista produse informatice integrate care asigură interfața cu XBRL. Astfel, contabilitatea a devenit superinteligentă.

S-au creat monografiile contabile predefinite prin generarea unor formule contabile aplicabile fiecărui fenomen economic sau pentru fiecare tip de tranzacție; mai mult, au apărut formule contabile model utilizabile în situații similar din punct de vedere economic.

¹¹ PPG: Produse-Program Generalizabile

¹² AI: Aplicații Informatice

Acestea se predefinesc in sistemul informatic si astfel, utilizatorul poate doar să selecteze tranzacția și înregistrarea contabilă pe conturi predefinite, ceea ce determină înregistrarea automată în sistem.

În acest context, sunt operaționale **interfețe personalizate** care transpun sau ajustează conturile din Planul de conturi în scopul elaborării automate a Situațiilor Financiare Anuale (Bilanțul Contabil, Contul de profit și pierdere, Fluxul de numerar și Mișcarea Capitalurilor). Mai mult, au apărut sisteme informatice integrate care pot efectua exportul datelor contabile în format Excel cu scopul îmbunătățirii activității de raportare și analiză a datelor.

Concluzii

Globalizarea este o realitate istorică ireversibilă și continuă, proces real, aplicabil sistemului economic universal sub toate aspectele implicate de producție, cercetare, distribuire sau alte elemente ale activității economico-sociale mondiale. Globalizarea funcționează în interesul comunității internaționale, prin emergența noilor teorii și modele asociate dezvoltării, în cadrul cărora informația și cunoașterea ocupă poziții centrale.

BIBLIOGRAFIE

1. Bhagwati, Jadish, N., In Defense of globalization, Oxford University Press, 2004
2. Davidescu N., *Societatea informațională și efectele economice*, teză de doctorat, 2008, Academia Română.
3. Dinu, Marin, Economie Contemporană, Ce este globalizarea?, Editura Economică, București, 2000
4. Dumitrecu Sterian, Economie Mondială, Editura Economică, 1999
5. Nica, Dan, Guvern, Cetățean, Societate informațională, Editura SEMNE, 2001
6. Strange, Susan, Retragerea statului. Difuziunea puterii în economia mondială, Editura TREI, București,
7. A Treatise on Internet Security, elaborat de RBC Capital Markets, 2004
8. Economic Bulletin for Europe, CEE-ONU, 1994-2005.
9. www.globalization101.org